

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Karoličino in oznanila (inserte) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Kopirski se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v četrtek 7. septembra 1893.

Letnik XXI.

Verska šola na poljskem katoliškem shodu.

V državnem zboru Poljaki o verski šoli navadno niso hoteli se določno izreči. Slišali so se pač posamični glasi, da je verska šola potrebna, ali vendar je bilo precej dvomljivo, če je poljski klub za versko šolo. Uprav ravnodušnost Poljakov v tej stvari je precej kriva, da se še ni sklenil zakon o verski šoli.

Pa tudi pri Poljakih se v tem oziru obrača na bolje. To se je posebno pokazalo na katol. shodu. Tega shoda se je udeležilo veliko število državnih in deželnih poslancev, lahko rečemo, udeležil se ga je cvet poljskega razumnštva, prvi poljski učenjaki s predsednikom poljske akademije znanosti na čelu.

V šolskem odseku katoliškega shoda se je stavila cela vrsta praktičnih nasvetov, kako naj se postavi vzgoja mladine bolj na versko podlago. Razgovarjalo se je o ljudskih, srednjih in velikih šolah. Tako se je sklenilo, delati na to, da se na vseučiliščih v Krakovu in Lvovu vpeljeta stolici za klasično-krščansko modroslovje in da bi učiteljski kandidati za srednje šole morali obiskovati ta predavanja. Ta sklep je jako važen. Da je mej sedanjimi omikanci tako malo verskega prepričanja, temu je mnogo to krivo, da se na velikih šolah pač predavajo razni brezverski filozofi in poleg tega prirodznanstvo z raznih veri nasprotnih stališč, krščanska filozofija se pa zanemarija. Vpeljana krščanska filozofija bo v veliko korist pravi izobraženosti, še le prav poživila bode gojenje tudi drugih znanstev. S tem, da dobimo krščanski izobraženih srednješolskih učiteljev, dobimo krščanske srednje šole in učiteljska, na katerih bodo profesorji tako rekóč podpirali delo katehetovo, ne pa ga razdirali, kakor se sedaj žal večkrat zgodi. Iz taci učiteljskih pa dobimo

dobrih krščanskih učiteljev, kateri bodo krščanski vzgajali mladino.

Iz povedanega je razvidno, da je ta sklep galskega katoliškega shoda jako velicega pomena za krščansko vzgojo in je želeti, da se tudi kmalu izvede. Delati bode pa treba na to, da se vpeljejo stolice za klasično-krščansko filozofijo ne le na galskih vseučiliščih, temveč tudi na drugih, in da ta predavanja morajo pohajati vsi, ki mislijo kedaj poučevati mladino v avstrijskih srednjih šolah.

Gledé na ljudsko šolo je katoliški shod sklenil nastopno resolucijo:

„Katoliški shod v Krakovu se v soglasju z vsem katoliškim svetom izreka za načelo, da šola sploh, zlasti pa ljudska šola za katoliške otroke mora biti katoliška, to se pravi

1. da morajo imeti katoliški otroci svoje, od družih veroizpovedanj ločene šole;

2. da morajo imeti izključno katoliške učitelje;

3. da se na teh šolah predavajo vsi predmeti z ozirom na katoliške resnice;

4. da je katoliška etika podlaga vsem sredstvom, s katerimi se vpliva na srca in s katerimi se pravno vzgaja.

Zatorej je katoliški shod tega prepričanja, da se šolski zakon iz leta 1868 mora bistveno premeniti.“

Ta resolucija nam kaže, da nismo le slovenski klerikaleci nezadovoljni s sedanjo novodobno šolo, temveč tudi vsi pravi avstrijski katoliki so tega mnenja, da se mora šola postaviti bolj na versko podlago. Šolsko vprašanje je tudi glavni znak, po katerem najlože ločiš pravega katolika od liberalca. Kdor ti bode zagotavljal, da je sedanja šola že dobra, da je že dovolj verska, tisti je pristen liberalca, naj se dela še tako dobrega katolika. Nikarte mu torej zaupati. Povrnite cerkvi pravice v šoli, dajte šoli zopet katoliški značaj, to je klic vseh pravih katolikov v Avstriji.

Shoda v Novem Mestu.

Z Dolenjskega, 5. septembra.

Slovenska liberalna stranka igra zadnji čas kaj žalostno vlogo. Ogenj za katoliške ideje, ki razvema še dalje bolj srca slovenska in se razširja jaderno na vse strani, da očisti in poživi ves narod, proti ugonobiti našim naprednjakom ves njih napredek. Ni torej čuda, da bijejo „plat zvona“ v svojih stolpih-glasilih in tekajo gasit na vse strani, kjer vsplapa kak plamen katoliško-narodne zavesti. „Bodoljub“ naj pogasi, kar zaneti „Domoljub“, „Primorec“ s tovarišem naj zbrise, kar začrta „Primorski list“, Svetčev banket je stavil meje ognju, katerega je zanetil slovenski katoliški shod in zadnji Šukljejev volilni shod v Novem Mestu naj vsaj nekoliko potlači veličastni vspeh dolenjskega katol. shoda.

Sploh moramo reči, da se ta žalostna Mefistova vloga našim liberalcem doslej ni še nikoli prav sponesla, toda tako ponesrečilo se jim ni še kmalu, kakor z zadnjim Šukljejevim volilnim shodom.

„Slovenec“ je že povedal, da je bil ta shod nekak Svetčev banket v minijaturi, in „Narod“ je to rad priznal in potrdil. Toda, ako je napredna gospoda novomeška res to nameravala s tem shodom, zaklicati mora, vidéč, kako okorno se je vse vršilo in kako malo vspeha je bilo, da, zaječati mora: „O jerum, o jerum!“ Ker „Narod“ tako proslavlja ta shod, da bi človek mislil, vse Novo Mesto je padlo pred Šukljejem na kolena, treba je vendar le vso stvar nekoliko pojasniti.

„Narod“ piše o mnogih vzklikih med govorom, med poročilom gospoda poslanca Šukljeja, češ, da je bilo „burno odobravanje“, „živahna veselost“, „burno pritrdjevanje“ itd. O kaki „burni“ pohvali med govorom se pač ne more govoriti, ker le sem ter tje je kdo kaj zaklical, in še tedaj je prišel ta klic navadno iz onih krogov, kjer so sedeli mladi

LISTEK.

† Adolf Harmel.

Od kranjsko-goriške meje 5. sep.

Tedaj tudi Ti, dragi Adolf! tudi Ti si moral pasti pod neizprosno smrtno koso! V najlepših letih, ko si prav za prav še-le živeti začel; zdaj, ko bi bil ravno začel uživati sad svojega truda, po tako kratkem bivanju med zvesto Ti udanimi farani in srčno Te ljubečimi sobraty na Krasu! Ti, kakor Te je po pravici imenoval slavnostni govornik: dika goriške nadškofije, Ti uzor vestnega duhovnika, Ti ponos komenske dekanije in fare, Ti srčno ljubljani naš sobrat in prijatelj, Ti veselje svoje zdaj tako užaljene rodbine! Zakaj si moral pasti, pasti tako zgodaj, pasti ravno zdaj, ko skoraj misliti ne moremo, kako Te bomo pogrešili, ko taci — le redkih značajev in močij — tako krvavo potrebujemo? O Bog, Tvoja pota so nezapopadljiva; uklonimo se Ti, in roko Tvojo poljubljamo tudi zdaj, ko nas tepeš!

Kdorkoli je osebno poznal preč. gosp. Adolfa Harmela, dekana in župnika v prijaznem Komnu na Krasu, skoraj bi ne mogel verjeti, da ga nam je neizprosna smrt tako naglo pobrala. Čvrst in trden, kakor je bil, prehladil se je bil pred nekoliko tedni

in vsa skrb in strežba njegove blage rodbine, ves trud raznih zdravnikov ni mogel več preprečiti neusmiljene smrti. Z Bogom spravljen, udan v njegovo sv. voljo izdihnil je v soboto dne 2. sept po 1. uri popolnoči svojo blago dušo.

Komenci so mu napravili v pondeljek, 4. t. m. tako veličasten pogreb, da tacega v Komnu gotovo še nihče ne pomni. Ne omenjam prekrasnih, mnogoštevilnih vencev, ne ginljivih žalostink pred farovžem, v cerkvi in na pokopališču; pač pa, da je ljudstva ves čas se kar trlo okoli mrtvaškega odra, dokler je na njem ležal blagi umrli. Od blizu in daleč vrelo je ljudstvo vkup, še celo več daljnih Šebreljcev, kjer je pokojni poprej menda 13 let bil ljubljani jim župnik, se ni strašilo težav in dolge poti, in kakor hitro so zvedeli pretužno vest, vzdignili so se, hodili peš popoldne in celo noč, da so le še mogli skazati nepozabnemu duhovnemu očetu zadnjo čast.

Žalostnega spreveda udeležilo se je vse, kar je moglo. Učitelji in učiteljice s šolsko mladino, vsa uradništva v polni paradi, vse meščanstvo in mnogo ljudi iz obširne dekanije. Duhovnikov od blizu in daleč našteji smo 33. Dr. Sedej, eden najboljših prijateljev umrlega, prišel je na telegrafično poročilo celo z Dunaja. Zastopana po duhovnikih ni bila le goriška nadškofija, ampak tudi sosedna ljubljanska in tržaška. Tužno slavnost vodil je ter imel veliko

črno sv. mašo in primeren cerkven govor preč. g. vodja dr. Gabrijevčič iz Gorice, maševali pa so zanj med cerkvenimi opravili še štirje duhovniki. Že pred farovžem, predno so mrliča vzdignili, slišalo se je splošno ihtenje in glasni jok, ker ni povsem prenehalo ne med sprevedom, ne med cerkvenimi opravili, kar se je pa še zlasti javljalo med izbornim govorom. Tu niso jokali le otroci in ženske, ampak vsi, vsi od kraja, možaki in ženstvo, svetni in duhovniki.

Ze je bila ura skoraj ena popoldne, ko smo ga na sredi lepega komenskega pokopališča poleg velikega sv. križa položili k mirnemu počitku ter se s solzami v očeh in žalostjo v srcu poslovili od nepozabljivega gosp. Adolfa in mu voščili večni mir in pokoj ter nebeško luč.

Oddahni se torej, predragi, nepozabni mi prijatelj in duhovski sobrat, oddahni se od zemeljskega truda, vsaj v življenju nisi poznal oddihljeja! — Neumorno bilo je namreč njegovo delovanje razven duhovniških opravil še zlasti za cerkveno in drugo pošteno petje že v goriškem semenišču, kjer je on že kot bogoslovec in pevovodja toliko storil v tej lepi in prijetni stroki. Kjerkoli je on pozneje deloval, bodisi v Cirknem, kjer je več let kapelanoval, bodisi v goratih Šebreljah, kjer je bil 13 let nepozabni župnik, bodisi tu v Komnu, kjer je bil nekako 4 leta župnik in dekan, povsod je zapustil za

gospodje uradniki. Pač pa se je razlegel na nekatere zlasti Slančeve debele opazke prav homeričen smeh. Izmed meščanov jih je le malo pritrjevalo g. poslancu, a celo izmed teh je eden pozneje povedal, da ni nič razumel, kaj je g. Šuklje povedal. Najbolj žalostno-smešno pa je bilo koncem govora, ko je na vprašanje: „Ali mi zaupate?“, bilo par trenutkov vse tiho; še le potem je sprožil nekdo nekaj ploskanja.

Ko je na katoliškem shodu g. župnik Babnik stavil slično vprašanje, bil je vspeh precej drugačen! Kako neki bi mogli trezni volilci pritrjevati takemu poročilu, v katerem le kratko omenja svoje deželno- in državnozbornsko delovanje, velika večina govora pa je golo klevetanje konservativni stranki?

Za g. Šukljejem je govoril dr. Slanc; videlo se mu je, da tu je v svojem elementu, ko se gre zoper „klerikalno gardo“. Toda malo učinka so zgubile njegove besede zato, ker je svoj govor bolj lomil, nego govoril. Čutilo se je tudi, da se je mnogim zdela marsikaka njegova beseda „predebela“. Nekdo, ki ni iz naše stranke, se je izrazil: „Ko bi le ta molčal, pa bi bilo vse dobro!“ Svoje advokatske narave ni mogel zakriti; nazval je namreč svoje poslušalce „gospodje porotniki!“, kar je vzbudilo splošno veselost. Še večjo živahnost je povzročil med somišljeniki, ko je rekel: „Jaz dobro poznam kmeta!“ Čule so se mnoge opazke; nekdo je rahlo dostavil: „Kmet pa tebe še bolj!“ Tako se je vil govor dalje tako dolgo, da je g. doktor jel celo prorokovati: „V prihodnjem deželnem zboru bo že praska,“ dejal je. „Tavčar bo skrbel za dobre šlagerje, Kersnik mu bo pa sekundiral.“ Zdi se, da g. doktor komaj čaka na to. Po njegovem mnenju je deželni zbor le „za hec“. Zal, da tudi on ni v zbornici; potem bi imeli v njej celi kvartet, v katerem bi prevzel on „kontra-bas!“ Ako pa dr. Tavčar res le zato hodi v zbornico, da daje „šlagerje“, prosimo ga vsaj, da pové prihodnjič kaj novega, pikantnega, ne pa to, kar je bilo že stokrat prežvečeno. Isto bi svetovali g. Šukljeju. Pokaže naj, da ima res „veliko dobro rejenih možgan“ vsaj s tem, da „klerikalizem“ pobija s kakimi novimi „šlagerji“, ker dosedanji so že vsi obrabljeni in brez vspeha. O sekundiranju g. Kersnika pa nima pravice govoriti samo dr. Slanc, ampak tudi kmetski volilci kamniškega okraja in zato smo radovedni, kakšen bođe konec tega sekundiranja.

Kolikokrat bote, g. posl. Šuklje še prišli na dan s frazo o vladohlepju klerikalizma, o svojih poklonih verskemu čutu, o svoji defensivi itd.? Kar ste lani 27. sept. v dež. zbornici skuhali, to ste tu pogreli; za „svetovno omiko“ je to skoro premalo! Pričakovali bi kaj svežega.

Ne zdi se nam vredno zavračati natolcevanja o klerikalnem vladohlepju. Lani je pisal v „Slovenec“ o tem neki ligaš doslovno: „Ko dobimo odločno katoliške može lajke . . . takrat stopi spet duhovščina slovenska z branika katoliškega v javnosti bolj v ozadje ter se bode razvijala v ožjem krogu bogoslovne vede. Dokler pa so v nevarnosti katoliška

načela, pa ne izpusti vajetov iz rok v politiki — tudi če bi imelo priti do kulturnega boja. Takrat in le takrat še le, tedaj, ko bo katoliška zavest probujena, umakne se duhovščina spet bolj nazaj v ožji krog sv. cerkve, kakor se je umaknila tudi takrat, ko je narodno zavest probudila in je bilo lajkov dovolj, da so prijeli vajeti v roke in stali na braniku domovine. Koder pa narodna zavest še spi ali vsaj ni še vstala, tam pa vidimo duhovnika slovenskega še zmirom na čelu in ga bodemo videli, ker duhovniki sami po svojem poklicu najbolje vedo, kake cene je narodna zavest, kakor vedo še bolj, kake cene je katoliška zavest.“

Da je vaša priljubljena in premleta fraza o „verskem čutu“ gola nesmisel, dokazal vam je „Slovenec“ že opetovano. Kakšna je vaša defensiva, pokazali ste uprav na istem shodu, kjer ste se ž njo ponašali. Na dolenskem katoliškem shodu ni nikdo niti besedice črnil o vas, niti besedice „liberalec“, vi pa ste se zaleteli kakor zdražen sršen v kat. shod in v nekatere govornike. Je-li to defensiva? Ako nimate drugih dokazov proti kat. shodu, kakor le ciničen svoj posmeh, drznil bi se dvomiti o „velikosti vaših rejenih možgan“. Sploh pa s takim cinizmom pri nas ne bote veliko opravili; poskušajte se ž njim med svojeci; dr. Slanc vam bo dal zato gotovo častni diplom.

Ob boben svojega rodoljubja tudi ni bilo treba brenkati nam nasproti. Svoje rodoljubje razkazujte in prodajajte tistim, s katerimi koketirate, to povejte zlasti dr. Tavčarju, ki vas je svoje dni tako neljubeznivo božal, sicer vas ne bo rad sprejel v svoj krog!

Ko je končno g. Šuklje zopet izpregovoril, videlo se mu je, da je v nemali zadregi zaradi Slančeve želje, naj se približa dr. Tavčarju in Kersniku. Rekel je le, da hoče delovati s Tavčarjem tudi za one ideje, ki sta jih gojila še v mladosti (kako oprezno in skrivnostno!); a ž njim vred iti v ogenj zoper vlado zdi se mu skoro nevarno. Ako se on in dr. Tavčar preveč zblížata, trčila bi se tako, da bi bil prehud „karambol“.

Ni čuda, da tudi ta sklep ni žel posebne pohvale. Ker je bilo premalo ploskanja, zaropotal je pristni boben mestne godbe, ki je takoj zaigrala z vso silo, tako da se je človek nehote spomnil na tisto Vošnjakovo geslo: „Le bobnajmo, bomo že kaj pribobnali!“ Pri dol. kat. shodu je „Narod“ pogrešal godbo in ples. Ta nedostatek so pri Šukljejevem volilnem shodu v toliko popravili, da jih je godba vedrila, ker se menda sami niso dosti mogli; petja in plesa pa tudi tukaj ni bilo.

„Slovenec“ je sicer poročal, da je bilo kakih 80 poslušalcev pri shodu, med njimi do 10 meščanov. To je „Narod“ precej zbudlo, in naštel nam je kar po imenu ne 10 meščanov, temveč celih — 14! Resnici na ljubo moramo povedati, da je bilo vseh poslušalcev komaj nekaj nad 50, z muzikanti vred pa nekaj nad 70. Toda bili so tudi taki meščani prisotni, ki se nikakor ne strinjajo z gosp. Šukljejem. Prvi „Slovenčev“ poročevalec je štel le

one meščane, ki so prišli res govor poslušat, ne pa tiste, ki so došli še-le po Šukljejevem govoru golaš jest in vrček piva izpiti a so potem takoj zopet odšli. Ako je pa „Narodov“ dopisnik videl pri shodu tudi kaj takih, ki niso bili zraven, našteje naj natančno tudi te!

Ker je videl gospod dopisnik vse pomnoženo, slišal je tudi „burno“ odobravanje. Temu pritrjujemo tudi mi, ako med pritrjevalce računati tudi — oblastni boben; sicer pa, ker je slišal gospod dopisnik celo take reči, katerih ni bilo, slišal bo menda kmalu tudi, kako trava raste. Ker pa je ta gospod toliko slišal, čuditi se moramo, da je popolno preslišal v Slančevem govoru nekaj značilnih besed. Najbrž so se celo njemu zdele prekosmate, da jih ni objavil. Menda je to tisto, kar očita „Narodov“ dopisnik, da je „Slovenec“ krivo poročal, in končno pohlevno vpraša: „Čemu to?“ Zakaj neki? Ker se je to govorilo; seveda se to s „svetovno omiko“ prav lepo ne strinja!

Seveda je koncem govora gospod župan izrekel gospodu poslancu zaupnico in izrekel željo, naj deluje na narodno-napredni podlagi (NB. isti župan, ki je pri katol. shodu zahvalil se v imenu mesta za govore in želel mnogo vspeha!). Ta zaupnica pa je kaj nezaupljiva, skovana le od „njegovih“; a treba pomisliti, da so še druge vrste ljudje v mestu in da gosp. Šuklje ni le novomeški poslanec.

Ako je gospod poslanec naposled ta svoj shod nekoliko preudaril in tudi pomislil nekoliko nazaj, kako drugače sta se gledala tukaj z dr. Slancem pred par leti, navdati ga mora nek nenavaden čut; misliti si mora: „Tempora mutantur et nos mutamur in illis“, ter zraven vzdihniti: „O, quae mutatio rerum!“

Le še ta prošnja! Ako osnujete v prihodnje še kak tak shod, dajte mu svoje pravo ime. Naš shod se je nazval katol. shod, vi bi morali nazvati svojega „napredni ali liberalni shod“. Ako ste možje, ni treba nadevati si krinke. V boju si glejmo iz oči v oči!

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. septembra.

Državni zbor bode jeseni zboroval le kratek čas. Dne 10. decembra se snidejo že deželni zbori. Državni zbor bode do tedaj rešil budgetni provizorij in pa dovolil vojaške novince. Da se bode budget pravočasno rešil, na to tudi v vladnih krogih več ne mislijo. Tako imenovano okrajšano postopanje se je popolnoma izjalovilo.

Spomin kraljevega reskripta dne 17. septembra 1871. V več krajih na Češkem se nameravajo velike slavnosti prirediti v spomin kraljevega reskripta iz 1871. leta, s katerim je vladar priznal češko državno pravo. Da se ta spomin proslavlja, to misel so sprožili Mladočehi. Kdor vé vso tedanjo zgodovino, vé pač, da imajo Mladočehi najmanj povoda za to slavje. Zgodovinsko plemstvo

seboj neizbrisni sled svoje vneme in požrtvovalne delavnosti v umetnem petju. Kako rad pa je tudi sam zapel v cerkvi ali primerni družbi, in kako krasno je donel njegov mogočni in vendar tako mili bas, to vedo še celo njegovi sovrstniki iz ljubljanske gimnazije pred 25 in več leti. Sad njegovega truda so izborni pevski zbori v Cirknem in v Šebreljah, tudi tu v Komnu in drugod.

Imel je pa prezgodaj umrli tudi nekaj nenaavadno prikupljivega nad seboj, ter je bil vsled svoje ljubeznive prijaznosti in gostoljubnosti, vsled svojega značajnega in postavnega občevanja povsod nenaavadno priljubljen, kjerkoli se je pokazal. In pokazal se je rad, če je bilo komu s tem mogoče narediti uslugo. Ni se bal ne truda, ne težavnih potov, ne oddaljenosti; to vemo še prav dobro njegovi stari prijatelji, ki smo po 5 ali še več ur oddaljeni se vendar šteli sosede, in se v gotovih prilikah po zares kozjih potih s težavo peš obiskavali. Dan sv. Ivana v šebreljski podružnici nam gotovo ne pride iz spomina. Pač blaženi časi!

In Ti si se tedaj zdaj ločil od nas? Zapustil si nas, žalibog, mnogo prezgodaj. Toda iz spomina, iz sreca Te ne zgubimo nikdar, kakor Te gotovo tudi Tvoji farani tako naglo pozabili ne bodo. Po človeško soditi mislili smo vsi, da boš v svoji častni službi še leta in leta deloval ter užival sad svojega truda, katerega se od nastopa službe nisi ne strašil,

ne branil, kateri trud pa je imel ugoden vspeh že dozdej, za kar Ti bo gotovo tudi v materijelnem oziru moral vedeti zahvalo Tvoj, zdaj še neznan naslednik. Pa naše misli niso se uresničile. V sredi dela poklical Te je Gospod, upamo: na plačilo. Počivaj torej v miru, zlata duša! Našo veliko žalost pa naj lajša tolažilna resnica, izražena v Tvoji zadnji nagrobnici:

„Blagor mu, kateri v Gospodu zaspi,
V slavni nebeški se tam prebudi.“

Pismi.

Spisal Svatopluk Čech; poslovenil J. Bartě.

Dva davno znana in stara prijatelja iz raznih strani naše dežele, zadržavajoč se s svojimi opravili v glavnem mestu, sešla sta se slučajno zvečer v gostilnici.

Oba prijatelja razgrela sta se ugodno s spomini iz šolskih let, nu, morda tudi nekoliko z izvrstno hmelovino. V pogovoru opisal je drug drugemu okolico svojega bivališča. Prijatelj iz Hrastja opisoval je krasne in velike gojzde svojega kraja in pa množino kosmate in pernate zverine, s katero je blagoslovljen njegov kraj.

Kolega iz Potočja hvalil se je pa z množino velikih, krasnih ribnikov in pa z bogatstvom raznovrstnih rib, s katerimi se odlikuje drugače jednolična pokrajina njegovega prebivališča.

Prijatelju iz Hrastja se je izmaknilo, da so mu ribe zelo priljubljena jed. Kolega iz Potočja se je precej izrazil, da misli, da ne bode razžalil prijatelja, če mu pošlje skromni darček v podobi poštene ščuke in krasnega krapa. Njegov drug je sicer odklanjal, kolikor je bilo možno, tako veliki dar, nu, oni ni prenehal siliti, dokler ni kolega iz Hrastja sprejel njegove prijateljske obljube, sicer molčé, vendar s hvaležnim pogledom.

Razgovarjala sta še o drugih stvaréh, a naposled sta odšla iz gostilnice v jako pristrčnem stanju. Na ulici ponovil je še jedenkrat prijatelj iz Potočja svojo obljubo, da mu pošlje v nekih dnéh ščuko in krapa. Objemši se bratsko in poljubivši se, razšla sta se vsak na svoje stanovanje.

Prijatelj iz Hrastja veselil se je po svoji vrnitvi iz Prage resnično na obljubljeni ribe. Obljuba kolegovala bila je preveč slovesna, da bi jo smatral za prazno frazo. Imel je precéj podlage za sladkosnedže, a ribe so spadale v resnici med njegove najmilejše prigrizke. Njegovo lice sijalo je že nekoliko dnij v nadi dobrega zalogajčka, a gospa njegova proučavala je že kuharsko knjigo, da bi na najdojstnejši način počastila soprogove ljubimce.

Ali vesela nada se je začela kaliti, in oglaševala se je vedno bolj misel, da drug iz Potočja morda vendar spada med premnoge ljudi naše brez značajne dōbe, kateri radi in mnogo obetajo, a malo

3. Jakob Skok iz Pristave 15 gld.; 4. Franc Kecej iz Dopelevasi državno srebrno svetinjo; 5. Andrej Mejač iz Kaplevasi državno srebrno svetinjo. — C. Za dvo- in jednoletna žrebice: 1. Franc Konšek iz Trojan 10 gld.; 2. baron Lichtenberg iz Jabl pri Trzinu 10 gld. (odstopil denarno darilo v korist kmetškemu konjereju, ter vzel le državno svetinjo in diplomu); 3. Mih. Zmrzkar iz Kozes državno srebrno svetinjo; 4. Jan. Urh iz Vopovij državno srebrno svetinjo; 5. Jan. Ogrine iz Domžal državno srebrno svetinjo.

(Pri volitvi v deželni zbor goriški) izvolili so goriški trgi Bolee, Kobarid, Tolmin, Kanal in Ajdovščina namesto pokojnega Jos. Ivančiča za deželnega poslanca Alfreda grofa Coronini-ja, s 129 glasovi proti 6.

(Odlični gost.) Pripeljal se je s poštnim vlakom včeraj popoldne sloveči ruski profesor dr. Baudouin de Courteney, katerega sliko in kratek životopis je prinesel v 3. št. let. l. „Dom in Svet“. Bil je dalje časa na potovanju po Italiji, Režiji in mej beneškimi Slovenci in zdaj se vrača skozi Ljubljano v svoje službeno mesto Derpt.

(Nesreča.) V Kronberku pri Gorici zgodila se je velika nesreča. V ponedeljek pripeljal je cerkovnik med drugim blagom tudi nekaj kilo smodnika iz Gorice za cerkveni shod. Voz ustavi pred hišo ter spravlja pripeljano blago; v istem času se približa vozu neki 16letni mladenič z žveplenkami ne zmeneč se svarilnih besed cerkovnikovoga 13letnega sina. Ko pritakne žveplenko, se smodnik užge in močno opeče oba dečka. Pripeljali so ju v bolnišnico, kjer je 16letni nagajivec za opeklinami kmalu umrl, cerkovnikov sin pa je v smrtni nevarnosti.

(Družba sv. Mohora.) Po zadnjem izkazu v „Slovenec“ je s številom letošnjih udov „Družbe sv. Mohora“ v primeri z lanskim takole:

goriška nadškofija	+ 95
krška škofija	+ 30
lavantinska škofija	— 1027
ljubljska škofija	+ 155
tržaška škofija	+ 237
sekovska škofija	+ 7
somboteljska škofija	— 22
zagrebška nadškofija	+ 3
senjska škofija	+ 20
poreška škofija	+ 22
videmska škofija	+ 18
razni kraji	+ 18
Amerikanci	+ 139
Skupaj	— 305

Tedaj 305 udov manj nego lani. Razven v lavantinski in v somboteljski škofiji kaže se prirastek povsod, če tudi bolj skromen.

(Iz Suhorja) Vam poročam nastopno novico. V nedeljo, dne 27. avgusta bil je res slovesen dan za vso suhorsko župnijo. Po osemmesečnem trudopolnem in vestnem delovanju gospoda Franca Češarka, ki je bil le začasno nastavljen v Suhoru, dobila je župnija zopet svojega duhovnega pastirja.

Novi gospod župnik č. g. Peter Ogrin bil je slovesno vmeščen v nedeljo 27. avg. Že poprejšnji dan popoldne blo je slišati nenavadno slovesno potrkanje in pokanje topičev. Drugo jutro opravil je novi gospod župnik slovesno sv. mašo s pridige. Popoldne 3/2 zbrala se je vsa šolska mladina s svojo zastavo pod vodstvom svojega vrlega učitelja gosp. Frančiška Kende, pred jako okrašenim župnikovim poslopjem. Mnogo naroda je tudi prišlo skupaj pozdravit svojega novega pastirja. Jako ganljivo je bilo videti može in žene, mladenče in dekleta v svoji narodni, sneženo beli obleki. Tu se še kaže, da do njih še ni prišel oni vse presnavljajoči faktor — moda!

(Na Tržaški cesti) gradijo ravnokar po obeh straneh hodnika tik Čaškove vile asfaltov tlak. — Temelj za novo hišo gospe Tauzher-Zhubrove za nuskim vrtom je tudi že izkopan in se je te dni pričelo z gradnjo.

(Za kratek čas.) Sinočni „Narod“ piše: „Nedoslodnost v servilizmu: Naše škofovsko glasilo usojamo se v vsi ponižnosti opozarjati na sledečo nedoslodnost: Kakor znano, „Slovenec“ vse škofo vsaj domače, tudi v tretji osebi „onika“. Prevzvišeni so šli, so prišli, so blagovolili itd. Tudi v sinočni številki poroča, „da so se prevzvišeni nadvladika goriški odpeljali na vizitacijo v Furlanijo“. Nič napačen ta „pluralis maiestaticus“, posebno za take urednike, ki še nimajo rudečega koljarja. Ali doslednosti pogrešamo! V isti sinočni številki namreč piše „Slovenec“ pod zaglavjem „Z Reke“, da je sv. Oče poslal, pokazal, da bi moral papež itd. To pa vender ne gre in mi sodimo po svoji framazonski pameti, da toliko časti, kakor kateremu koli in zlasti n. pr. ljubljanskemu g. knezoškofu, gre pač tudi sv. Očetu. Pa brez zamere!“ — Res, kratka ta framazonska pamet, ki tako brez potrebe smeši sama sebe!

(Posojilnic) je bilo lani na Slovenskem 54, mej temi 13 na Kranjskem, 20 na Štajerskem, 14 na Koroškem in 7 na Primorskem. Prometa so imele za 13.326.676 gld., članov 26.643 in 482.649 gld. v deležih. Hranilnih vlog so imele za 6.191.145 gld., posojil za 6.115.902 gld., čistega dobička pa 72.017 gld.

(Gosp. Harmelu v spomin. — Šola.) Iz Cirčna: Vsa cerkljanska fara žaluje za ranjnim g. Harmelom. Saj se še spominjajo župljani onih časov, ko je bival mej njimi vrli nepozabni gospod kot kapelan. Vedno vnet za čast in slavo božjo in za blagor župljanov, delal in trudil se je neumorno. Ves čas, od novembra 1870 do maja 1875, bila je dolga vrsta neutrudnega, uspešnega delovanja v dušni in telesni blagor ljubljenih Cerkljanov. V cerkvi in zunaj cerkve bil je res: vsem vse. Da bi bil povikšal slovesno službo božjo, trudil se je, kot poseben prijatelj godbe in petja, da je naiduševal in vežbal sam mlade moči za lepo cerkveno petje. In sad njegovega truda in potu je zares izvrstno izvežbani tukajšnji cecilijanski zbor.

Ustanovil je pa tukaj tudi pravažno podružnico sv. Cirila in Metoda. Da, z jedno besedo: bil je res duhovnik, kojemu je bilo toliko pri srcu naše ljudstvo. A delal je zanj v prvi vrsti, da je spopolni v pravosti in mu neskrunjeno ohrani slavno dedščino: sv. vero. Naj Ti stavijo, dragi rajniki, drugi mrzle kamenite spomenike, naša srca naj Ti bodo živ pomnik. Iz njih bodo puhtele za Te iskrene molitve tja gor' nad zvezde. Tvoj spomin živel bo v naših srcih do poznih rodov! — Šolsko leto pričelo se je pri nas v soboto, 2. septembra. Ob 8. uri bila je sv. maša za šolsko mladež. Pred sv. mašo: „Pridi sv. Duh!“ Bog blagoslovi novo šolsko leto!

(Najstarejši aktivni duhovnik v ljubljanski škofiji) je — odkar je šel župnik planinski nad Vipavo, č. g. Nakus v pokoj, — znani historik in pisatelj, č. g. Valentin Sežun, nadžupnik v Dobropolju pri Vel. Laščah, ki šteje zdaj 83 let.

(Novi zvonovi) bili so posvečeni danes pri tukajšnjem dvornem zvonarju g. A. Samassi za razne kraje Kranjske in sosednjih dežel. Med drugimi bil je posvečen zvon za farno cerkev Sv. Vida v dekaniji Šmartin pri Slovenjem Gradcu na Štajerskem (teža 730 klg.), za njeno podružnico Sv. Ruperta (teža 375,5 klg.), dalje za podružnico na Grosupljem, fare šmarijske pod Ljubljano (teža 727 klg.), potem za podružnico v Brestu pri Ljubljani, fare izanske (teža 231,5 klg.), in za podružnico Sv. Kolomana v fari Grebinj na Koroškem (teža 515 klg.), in za podružnico v Cerah, fare Žminj v Istri, 2 zvona (teža 60 in 37 klg.).

(Zagrajanje hudournikov.) Sredi drugega tedna pride tehnični konzulent c. kr. poljedelskega ministerstva gosp. Edvard Markus v Postojino, da z deželnim inženjerem Hraskim in c. kr. gozdnotehničnim oddelkom za zagrajanje hudournikov preiskuje, kako bi se zagradile vode v Vipavski dolini.

(Planike.) V Logu pod Predlom se posebno pečajo s planikami. Sade jih in prodajajo Primorcem, Rezijancem tako, da so v lanskem letu več tisočakov spravili zanje. Prodajajo se koš po 4, 5 ali še več goldinarjev. Največ jih gre na Nemško.

(Šempaški tabor) se je odložil, ker je zaradi preteče kolere namestništvo prepovedalo vse javne slavnosti, pri katerih se zbira več ljudstva.

(V Vavti vasi pri Novem Mestu) prenovila se bosta po prizadevanju ondotnega g. župnika Ant. Korbiča farna cerkev in zvonik.

(Gozdov) je na Kranjskem 442.309 hektarov, ki se tako-le razdelé na politične okraje: Ljubljansko mesto ima 84, ljubljanska okolica 40.095, kranjski politični okraj 51.874, radovljjski 52.032, postojinski 23.008, logaški 65.007, litijski 35.821, krški 44.105, kamniški 29.232, novomeški 45.075, kočevski okraj 43.115 in črnomeljski 12.864 hektarov.

(Šolske razmere v Reki.) Poroča se nam: S 1. septembrom so se pri nas zopet odprle šole. Mladina vré vajuje, kakor frčé čebele iz panja ob roju. Milo dene človeku, ko gleda, kako tukajšnje šole odtujejo naše otroke. Naši mali ne slišijo nikdar v šoli jezika, katerega jih je mati učila in v katerem so tolikrat kramljali igraje se. Celó krščanski nauk se morajo učiti v tujem jeziku. Le v dveh šolah se ga uče v hrvaščini. Ti šoli pa niste v Reki, nego samo v reškem teritoriju. Ta teritorij je omejen na severu in vzhodu od reke Rečine, na jugu od morja, a na zahodu od Cislajtanije. Reško ozemlje je tedaj precj veliko. Ves hrib nad Reko tja do Kastve pripada Reki. Na Drenovem in pa v Kozanah, tedaj zunsj Reke, je vsaj krščanski nauk hrvaški, drugo je se vé vse laško. V mestu Reki je pa vse v tujem jeziku. V Reki je štirirazredna deška mažarska šola, šestrazredna deklška mažarska šola. Letos so odprli še jedno dvorazredno mažarsko šolo. Vse druge reške šole so laške. Na mažarski gimnaziji je v nižjih štirih razredih laščina predmetni jezik, na štirih višjih razredih pa mažarsščina. Edina hrvaška šola v mestu je hrvatska gimnazija, a še ta je samo od danes do jutri. Take so tedaj naše mestne šole. Dasi je naših otrok več kakor laških (mažarskih je že tako malo), ni za njih hrvaške šole. Saj pri krščanskem nauku bi se lahko za našo mladino vpeljal hrvaški jezik, ko bi se kdo zanj potegoval, a ni ga poklicanega moža, ki bi imel pogum, da bi to izvedel. Tužno za nas! Sad teh reških šol že zori. Veliko je družin, v katerih stariši razumejo hrvaško, a otroci govoré samo laški. Kakor morajo govoriti v šoli, tako govoré tudi doma. In stariši so toliko nespametni, da raje go-

zabljevem pogovoru v glavnem mestu; zakasnenje laskavo oprostí zato, ker sem čakal na lov v naših ribnikih, kateri je nastal še le te dni.

Kar pišeš o žalostnih vaših razmerah, moral bi z malimi spremembami ponavljati tudi jaz o našem kraju. Tudi v našem reviru je mnogo škodljivih zverij, od katerih bi marsikateri primerek vzel na muho, če ne bi bilo lovsko tatinstvo za nas take nevarno. Dasi ravno sem zelo oprezen, vendar imam tukaj mnogo sovražnikov, a kakor znaš, — mnogo psov je zajčeva smrt.

Še za mojega prihoda v Potočje bilo je tukaj družinsko življenje v lepem cvetu; vendar prišlo je nekoliko divjih mrjascev in uničili so nadejni sad.

Kaj, da počnemo? Življenje, kakor je, je drugačno, kakor si ga slika mladinska sanjarija. Kupujemo si svoje bodoče zvanje, kot zajca v vreči. Ko sem bil neizkušen mladi zajček, videl sem v bodočem stanu same svetle strani; zdaj spoznam, da ima on bēde in nadloge več kot preveč. Vendar tolažim se s tem, da vršim zaslužno delo, saj tudi drugim ne letajo nobenemu pečene prepelice v usta.

Da si vedno zdrav, me zelo raduje. Jaz zadnji čas nisem nič kaj zdrav; bojim se, da ne dobim putike. Drugače sem bil na nogah, kot jelen. Da, kje je mladostna krepčina! Starostne slabine omatajo že okrog nas svoje mreže, zanjka starosti

nam je vedno za petami, in kar najedenkrat stopil bode pred nas kruti lovec, smrt, da s sigurnim strelom konča svoj preganjajoči plen.

Nu, zato imam veselje s svojimi otroci. Vsi so zdravi in skočni. Najstarejša, Ančica, je dekletce brdko in hitra kot srna, a mlajši skačejo veselo okrog nas kot prepelice. Pulijo mi baš sedaj peró iz rók in pokazujejo na voz, kateri že čaka pred hišo. Pojdem z družinico v okrožno mesto. Tamkaj vendar vzdržuje nekoliko mož malo bolj živahno društenost; med njimi odlikujejo se posebno svetnik Zverina, lekarnik Jelen in zdravnik dr. Jerabica. Danes bode tamkaj mala zabava, pri kateri bode sodeloval tudi odlični gost iz glavnega mesta, nekakov gospod Sijuka. Sevéda, meni bi bil milejši onakov večer, kakoršnega sva sprovela skupaj tedaj v glavnem mestu.

Veselim se od srca Tvojemu novemu listu in Te v duhu objamem.

Tvoj verni prijatelj
B. Potočnik.

NB. Rbčevovo knjigo sem nekemu posodil; pošljem Ti jo za nekoliko dnij. Ne bi-li mi mogel v odmeno posoditi Turgenjeve „Lovčeve zapiske“?

Ni znano, če je prijatelj iz Hrastja precej razumel to pismo, kakor je razumel njegovo njegov kolega iz Potočja.

vové z otroci tuj jezik nego hrvatski. Ker otrok govori laško doma in v šoli, pozabi popolnoma materini jezik in ko odraste, smatra se Lahom. Tako se nam veliko mladine izneveri. Nas je vedno manj, Lahov zmirom več. Temu se mora v oko priti. A kako? Najprej je neobhodno potrebno, da se ustanovi za naše ljudstvo hrvaški list na verski podlagi za nizko ceno. Naši ga bodo radi podpirali in pridno brali. V tem bomo spravili iz hrvatskih hiš in stanovanj ničvredne laške liste. Tako bo precej zaprečeno poitalijančevanje. S listu bo treba starišem na srce polagati, naj ne pošiljajo prostovoljno svojih otrok v laške šole, še manj pa v mažarske. Tu mislimo posebno one stariše, ki stanujejo zunaj Reke, a otroke pošiljajo v reške šole. Za one otroke pa, ki živé v Reki in morajo obiskavati laške šole, naj osnuje „Družba sv. Cirila in Metoda za Istrijo“ čim prej v Reki hrvatsko šolo. Za nas ni zdaj nikjer večje nevarnosti, kakor v Reki. Tukaj bi bilo treba tedaj najprej kaj storiti, da se nam mladina ne poitalijanči. Ako bo pa tako dalje šlo, bomo vse zgubili z lastnim zadolženjem. Kolika odgovornost nas bode radi tega čakala. Mi radi vidimo, ako se uči naša mladina tudi drugih jezikov, a ne smemo nikdar puščati, da bi se naša mladež potujčevala, da bi iz hrvaške mladine nastajal laški, a še manj mažarski naraščaj.

Društva.

(Vdovsko učiteljsko društvo) je imelo občni zbor v torek 5. t. m. v drugi mestni deški šoli. Po sv. maši v mestni farni cerkvi se je zbralo precejšnje število učiteljev, udov in neudov v telovadnici omenjene šole. Ob nenavzočnosti društvenega predsednika dr. Ant. Jarca je otvoril sejo umirovljeni vodja I. mestne ljudske šole, g. Andrej Praprotnik, ter srčno pozdravil navzoče, ter omenil, zakaj da on predseduje. Poročilo blagajnikovo in tajnikovo nam pové, da šteje društvo sedaj 103 ude. Pristopilo jih je letos 7, odpadla sta pa dva. Jeden teh, ker je zamudil obrok vplačevanja molče po § 10. društvenih pravil. Vdov in sirot je bilo podpiranih 10, ki so dobile vsega skupaj 1150 gl. Prihodkov je imelo društvo 3227 gl. 1 kr., a stroškov 3007 gl. 26 kr. Ostanka v blagajnici je bilo koncem avgusta 312 gl. 87 kr. V hranilničnih knjižicah je bilo 4943 gl. 84 kr., v privatnih dolžnih pismih pri učiteljih 573 gl., vsega skupaj tedaj 5829 gl. 71 kr. Premoženja je prirastlo 531 gl. 36 kr. V obligacijah je bilo nominalne vrednosti 45.750 gl., kakor lanskega leta, ker letos se niso kupovale obligacije. Po daljšem razgovoru se sklene, gledati na to, da se bodo obligacije premenile v krono veljavo, ki se ima potem plodonosno naložiti. V nekem slučaju se sklene, ravnati z udom, ki zamuja vplačevanje, strogo po društvenih pravilih. Tudi zastran nekaterih drugih udov, ki so letnino na dolgu, naroča se tajniku, da jih v prihodnjici več ne šteje za ude. Društvo to ni na škodo, ako se učitelji nočejo udeležiti koristi, koje društvo ponuja. Tajniku se prizná za pisarno navadna nagrada 30 gl. in za izredno poslovanje še 15 gl. Dvoje prošenj za izredno podporo se odkloni. Ker je občni zbor sklepčen, ako je navzoča le četrtina društvenikov, a učiteljev-udov je bilo le 23, izostala je volitev in ukrenilo po § 24., ki določa, da v takem slučaju opravlja dosedanji odbor društvena opravila do občnega zbora prihodnjega leta, ki pa je potem sklepčen brez ozira na število pričujočih. Odbor sestoji sedaj iz: dr. Ant. Jarca, predsednika; Andreja Praprotnika, podpredsednika; Mateja Močnika, blagajnika; Jožefa Čepudra, tajnika. V odboru pa so še: Borštnik Janez, Čenčič Jernej, Stegnar Feliks, Tomšič Ivan in Žamer Andrej.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda ter bralno društvo v Doliču.) Iz Doliča tik sv. Florijana: Precéj skriti Dolič, obdan od visokih gorá, skoro zaprt vnanjemu svetu, kako visoko se je dvignil 27. avgusta, ko je v svoji sredini zbiral narodnjake domače, pa tudi tuje. Prihajali so od vseh strani, iz Saleške doline, kakor velecenjena rodbina J. Vošnjaka, iz St. Ilja, iz Vitanja itd. Prekrasno ozaljšán dom g. Vioda pa je živo kazal, kje naj bo njih cilj. Slovenjegraška podružnica sv. Cirila in Metoda je namreč tu imela svoj shod, pa tudi mlado „bralno društvo“ je slovesno praznovalo svoje otvorjenje. Velečast. g. M. Fideršek pozdravi s prirčno besedo zbrano ljudstvo, na to razpravlja v daljnem mičnem govoru, kako potrebna je katoliška šola, ki je bojišče, na katerem se ima odločiti, ali naj ohrani človeška družba krščanski značaj, ali ne. V njej se človek izobražuje, a če je glava še tako učena in prebrisana, vendar nima prave vrednosti in cene, ako ni oblaženo in dobro odgojeno tudi njegovo srca. In če stariši zanemarljajo svojo dolžnost do otrok, naj bi šola skrbelá, da nadomesti, kar so stariši opustili, da popravi, kar so spridili, da otroke vžgé za dobro in sveto, da njih srca zopet pridobi za Boga. Na vse to se ozira družba sv. Cirila in Metoda. Zdaj padé za njo tudi veliko kron in saleški pevski zbor prekrasno zadoni. — Pa tudi mlado „bralno društvo“

stopi pri tej priliki na dan. Velečast. gosp. župnik poudarja preveliko korist tega društva, ki bo celi fari gotovo le v duševni in gmotni blagor. Zdaj nastopi stud. med. g. F. Jankovič, ki v izbornih in jedernatih besedah navdušuje mladež, naj se z veseljem poprime prebiranja knjig in časopisov, naj se nikdar ne sramuje svojega materinega jezika, vedno pa se poteguje za svoje pravice. — Pač veselo je videti, kako se tu za društvo zanima lepo število vrlih mladeničev. Prav je tako! Ponos boste celi fari, postali boste razumni gospodarji in vneti Slovenci! — Vrstile so se potem razne napitnice z milodonečim, prekrasnim petjem. In gotovo je vsakdo na napitnico, ki je veljala pevcem, pa tudi gosp. Viodu za njegovo skrb in požrtvovalnost, radostno zaklical: „Bog Vas živi!“ — Tako je minul veseli večer.

(Bralno društvo mokronoško) priredi dne 10. t. m., združeno s podružnico sv. Cirila in Metoda za Mokronog in okolico na korist družbe sv. Cirila in Metoda veselico v prostorih gostilne „Pri lipi“ s sledečim vspevom: 1. Nedved: „Slovan na dan“, poje mešani zbor. 2. Nedved: „Ko gledam ti v oči“, čveterospjev. 3. Deklamacije šolskih otrok. 4. Kocijančič: „Sirotá“, sopran s spremljevanjem moškega zbora. 5. „Nemški ne znaio“. Veseloigra v jednem dejanju. 6. V. Parma: „Eno devó le bom ljubil“, čveterospjev. 7. Vilhar: „Na goro“, duet s spremljevanjem glasovirja (pojeta gospici Povše in Pleskovič). 8. Vilhar: „Nezakonska mati“, samospjev s spremljevanjem glasovirja (poje g. Ravnika). 9. Čveteroročna igra na glasovirju (igrata gospica Cirar in gospod Lozej). 10. Vilhar: „Kada mi zvezda“, samospjev s spremljevanjem glasovirja (poje gospica Povše). 11. Vilhar: „Po jezeru“, mešani zbor. 12. Prosta zabava. Začetek točno ob 7. uri. Vstopnina za ude po 20 kr. Nadplačila se hvaležno vsprejmó. K obilni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

(Vabilo na koncert.) katerega priredé metliški tamburaši s prijaznim sodelovanjem nekaterih dam in gospodov v nedeljo dne 10. septembra t. l. na korist revni mladini metliške šole. — Vspevom: 1. Smetana-E. Burdych: Koračnica iz opere „Prodana nevesta“, svira moški tamburaški zbor. 2. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, moški zbor. 3. L. van Beethoveu: „Sonate parthétique“, op. 13 (c-mol, grave, allegro di molto e con brio.) Igra na klavirju gosp. M. Guštin. 4. M. Vilhar-E. Gangl: „Po jezeru“, svira ženski tamburaški zbor. 5. Fr. Kücken: „Barcarola“, dvospjev za sopran in alt s spremljevanjem klavirja, pojeti gospa K. Guštin in gospica M. Megušar. 6. I. pl. Zajc-M. pl. Farkaš: „Bože živi“, svira moški tamburaški zbor. 7. F. Steguar: „Spev srce nam dviga“, mešani osmerospjev. 8. Prolog, govori g. E. Gangl. 9. E. Gangl: „Pri vinu“, svira moški tamburaški zbor. 10. A. Hajdrih: „Cerkvica“, moški čveterospjev. 11. F. S. Vilhar: „V tihem mraku“, fantazija za klavir, igra g. M. Guštin. 12. Dr. G. Ipavec-A. Schwab: „Mrak“, svira ženski tamburaški zbor. 13. M. Vilhar: „Srcu“, solospjev za bariton s spremljevanjem klavirja, poje g. Ivo Nikolič. 14. P. H. Sattner: „Studenčku“, ženski zbor. 15. I. pl. Zajc-M. pl. Farkaš: „Frankopanka“, svira moški tamburaški zbor. 16. A. Neovéd: „Ljubezen in pomlad“, moški zbor. 17. D. Jenko-E. Burdych: „Naprej“, svira moški tamburaški zbor. — Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. — Vstopnina prostovoljna.

Metliški tamburaši.

Spominjajte se
„katoliškega sklada“
ob raznih prilikah!

Telegrami.

Budimpešta, 6. septembra. V poslednjih 24 urah jih je v 12 komitatih 44 zbolelo, 24 pa umrlo za kolero.

Upsala, 6. septembra. Švedska cerkev in vseučilišče v Upsali proslavljala sta v ponedeljek tristoletnico zbora v Upsali. Prišli so semkaj kralj s tremi sinovi, veliki vojvoda saksonsko-weimarski in kraljevič danski. Iz vse Švedske je prišlo mnogo ljudij. Sprevod iz ministrov, profesorjev, dijakov, uradnikov in državnih poslancev se je pomikal po ulicah v katedralo, kjer je nadškof imel propoved.

Amsterdam, 7. septembra. Na Nizozemskem jih je zadnje dni sedem zbolelo za kolero, dva pa umrlo.

London, 6. septembra. V gorenji zbornici je predlagal prvi lord admiralitete, lord Spencer, da se začne drugo branje irske predloge. Pozivljal je zbornico, da naj predloge ne odkloni. Sedaj je priložnost, da se Ircem kaj dovoli, ker je povsod mir, tudi na Irskem. Če zbornica zavrže predlog, pahne narod irski v obupanje in zadela jo bode velika odgovornost. — Vojvoda Devonshirski predlaga, da se predloga zavrže.

London, 6. septembra. Zaradi pomanjkanja premoga bodo delarne in tovarne midlandske železniške družbe zaprte slednji teden od srede do ponedeljka. S tem je prizadetih 7000 delavcev.

London, 7. septembra. V Grimsbyju jih je petnajst na novo zbolelo za kolero. V Hullu sta dva zbolela, jeden umrl.

Pontypridd, 7. septembra. Štrajk v južnem Walesu je končan.

Leeds, 7. septembra. Iz Farnleya se poroča o velicih izgredih štrajkovcev, pretepli so premogovskega ravnatelja in ranili še jedno drugo osebo. Boje se izgredov v mnogih selih derbijshirskih, nottighamskih in yorkshirskih. Vojaki in policija so se odposlali v te kraje. Skrajkujóci napali so premogovnik v Wathu. Zažgali so vsa poslopja in skušali zažgati še jame. Deset oseb so zaprli.

Vancouverški otoki, 6. septembra. Nadvojvoda avstrijski Ferdinand Este je po mirni vožnji prišel semkaj. On in njegovi spremljevalci so zdravi.

Umrlí so:

5. septembra. Ivana Kramarič, slikarjeva žena, 43 let, Rožne ulice 11, jetika. — Marija Pajk, kuharica, 43 let, Kravja dolina 11, oedema pulm.

6. septembra. Peter Thoman, kamnoseški mojster, 31 let, Dunajska cesta 19, vnetje pluč. — Rozalija Prager, zasebnica, 62 let, Ulice na Grad 3, jetika. — Marija Likovič, kajzarjeva hči, 10 let, Ilovca 37, škrlatica.

Tujci.

5. septembra.

Pri **Maliču**: dr. Husenbaum s soprogo, in Stein iz Prage. — Hertler, zasebnica; Jeller, inženér; Schaffer s hčerjo iz Gradca. — Loy s hčerjo; Bedel, zasebnik, iz Kočevja. — Kahn, Božič, trgovec, iz Maribora. — Devetak iz Kobarida. — Pamer, Robba, Basolini, Klar, Tomšič, Sebotoz, pl. Albori iz Trsta. — Mailänder iz Beljaka. — Cyvin, Görlach s soprogo, Jahoda, Barich, Berger, Braun z Dunaja. — Kramer z Dolenje Vasi. — Šafer iz Dupelj. — Kliment iz Brna. — Lahn iz Berolina. — Šuklje iz St. Jurja. — Vetric s soprogo iz Bolzana. — Werners iz Kolonije. — Mayr iz Zagreba. — Vitez Maravich iz Pulja. — dr. Micula iz Zadra.

Pri **Stonu**: Liebel, Appel, Grünwald in Leskovic z Dunaja. — Janežič, Möller, David Möller s soprogo, in Pineherle iz Trsta. — pl. Franken iz Kranja. — pl. Mayer, Khardee iz Gradca. — Krainz iz Ilir. Bistrice. — Waniach s hčerjo iz Sopronja. — Neuroth iz Žateca. — Hiebl s soprogo iz Prage. — Fischer iz Budimpešte. — Huber od Sv. Lucije. — Moline iz Trziča.

Pri **avstrijskem caru**: Sing iz Gradca. — Well iz Nemóje. — Nučič iz Trsta.

Pri **bavarskem dvoru**: Presslin s sinom iz Trsta. — Congalir iz Celoveca. — Schauer iz Poljan.

Pri **Južnem kolodvoru**: dr. Nowotny z Dunaja. — Weingattl, Pichler, Princ, Mehl iz Gradca. — Bertelič s soprogo iz Dupelj. — Fink iz Hartberga. — Beloda z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
6	7. u. zjut.	738.1	9.0	brezv.	megla	0.00
	3. u. pop.	736.7	22.0	sl. jzap.	jasno	
	9. u. zveč.	736.9	15.4	sl. zap.	jasno	
Srednja temperatura 15.5°, za 0.3° pod normalom.						

Tržne cene v Ljubljani

dne 6. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeniča m. st.	7 80	Špeh povojen, kgr.	— 66
Rež	6 —	Surovo maslo, „	— 85
Jedmen, „	6 —	Jajce, jedno „	— 20
Oves, „	6 30	Mleko, liter „	— 10
Ajda, „	8 60	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, „	5 —	Telečje „	— 50
Koruza, „	5 80	Svinjsko „	— 60
Krompir, „	3 —	Koštranovo „	— 36
Leča, hktl. „	12 —	Pišanec „	— 35
Grah, „	12 —	Golob „	— 18
Fizol, „	10 —	Seno, 100 kgr. „	3 20
Maslo, kgr.	1 08	Siama, „	2 14
Mast, „	— 70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 50
Špeh svaž, „	— 62	„ mehka, „	4 80

Zahvala.

Za po toši poškodovane v studeniški župniji so darovali:

Č. g. dr. Andrej Karlin, profesor v Ljubljani, gld. 5.—;
 č. g. Ivan Karlin, župnik v Smedniku, 5.—; č. g. Franjo
 Košir, kapelan v Smedniku, 2.—; č. g. Franjo Boneelj, ad-
 ministrator v Dražgošah, 2.—; č. g. Ivan Kobilica, župnik na
 Čeručah 2.—; g. Ivan Kregar, pasar v Ljubljani 5.—; čast.
 g. Martin Narobe, župnik v Zapogah, 5.—; čast. g. Franjo
 Schweiger, župnik na Radovici, 10.—; č. g. Mihael Bogulin,
 župnik v Ajdovici, 5.—; neimenovan iz Preske 3.—; čast. g.
 Ivan Demšar, župnik v St. Vidu pri Vipavi, 10.—; čast. gosp.
 Ivan Plevanič, župnik v Soteski, 10.—; župnija v Goričah
 3.—; slavno vredništvo „Slovenca“ 12.—; skupaj gld. 79.—.
 Preč. g. dr. Jurij Sterbanec, dekan v Leskovec, je obljubil
 voz pšenice in vso ajdo, kar jo bode pridelal na jedni veliki
 njivi.

Vsem dobrotnikom naj mili Bog povrne tisočero!

Na Studencu, dne 4. septembra 1893.

M. Lavrič, župnik.

Ravnokar je izišla:

„Zgodovina Dobrovske fare pri Ljubljani“.

Opisal

Anton Lesjak,

kapelan na Dobrovi.

Knjiga ima štiri lepe slike in šteje 172 strani v vel. 8°. Stane broširana 80 kr., kartonirana 90 kr., po pošti 5 kr. več.

Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in pri pisatelju na Dobrovi (pošta Dobrova).

Ravno tam se dobiva tudi še nekaj zvezkov:

„Stara božja pot na Dobrovi“.

Cena 15 kr.

448 2—1

Gostilna v Vodnikovih ulicah 4

oddá se pod ugodnimi pogoji.

Natančneje pové J. Činkole. 447 1

Učitelj

dober, skušen odgojitelj, vsprejme le jednega ljudsko-šolskega učenca ali učenko v poduk in oskrb. — Pisma naj se pošljajo z naslovom: A. Januschowsky, Lehrer in Maria-Tafel, Post Marbach a./d. Donau, N. Ö. 442 3-2

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kapljice za želodec

zdavno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepilnim vplivom pri motenem prebavljenju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. 202 22

MATIJA HORVAT,

čevljarški mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v obila naročanja raznovrstnega

Obuvala

katera izvršuje cenó. pošteno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinješe do najprostejše oblike. 85 12—8

Popolna razprodaja klobukov za gospode

po zdatno znižani ceni;

dalje prodajam radi bližajoče se jeseni mnogo ceneje kambrikaste in satinaste ženske jopice (pluzne);

kravate, ovratnike, srajce za hribolazce itd.

Ignacij Žargi

pri nizki ceni 436 3—3

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 4.

Razglas.

438 3—2

Oddala se bo po javni minuendni dražbi

zgradba novega lesenega mostu

čez Poljansko „Soro“ na okrajni cesti v Puštalu pri Škofji Loki.

Vsi stroški proračunjeni so na 2650 gld.

Dotični načrti, proračuni, stavbinski pogoji ležali bodo na razgled v mestni pisarni v Škofji Loki do konca meseca septembra t. l.

Javna minuendna dražba vršila se bo

dne 3. oktobra t. l. dopoldne od 10. do 12. ure

v mestni pisarni v Škofji Loki.

Pismene, postavno kolekovane ponudbe pošljejo naj se na okrajni cestni odbor v Škofji Loki do 2. oktobra t. l.

Na zavitku naj bode napis „Ponudba“. Priloži naj se 5% jamčevine gorenjega zneska, bodisi v gotovini ali v hranilničnih knjigah.

Ponudnik se mora izrečno izjaviti, da so mu znani vsi stavbinski podatki in da se vsem pogojem brez prihrčka podvrže.

Okrajni cestni odbor škofjeloški.

Selca, dne 31. avgusta 1893.

F. Šliber, načelnik.

Mesto tajnika

pri županstvu občine Loški Potok, pošta Travnik pri Rakeku je razpisano

do dne 20. septembra 1893.

Prosileci naj se pismeno oglašé pri podpisnem županstvu in naj priložé dokaze svoje zmožnosti.

Županstvo v Loškem Potoku,

dne 2. septembra 1893.

Župan.

444 3—2

St. 7758.

Razglas.

423 3—3

Deželni odbor kranjski razpisuje pismeno ponudbeno obravnavo glede

zgradbe obeh predmostnih branikov in ramp za most čez Savo pri Radečah,

okraja krškega, s proračunjenim stavbinskim zneskom 28.000 gld. Ponudbe naj se vložé

do 16. septembra 1893 do 12. ure dopoldne.

Dotični načrti, proračuni, stavbinski pogoji so na razgled pri deželnem stavbinskem uradu v Ljubljani, deželni dvorec, Gosposke ulice št. 2, v navadnih uradnih urah.

Ponudbe naj se oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega ter morajo biti kolekovane in zapečatené ter imeti napis na zavitku: „Ponudba za spodnjo stavbo savskega mostu pri Radečah“. Priloži naj se jim 5% jamčevina gornjega zneska, bodisi v gotovini, v hranilničnih knjigah, ali pa v državnih vrednostnih papirjih, ki ne presegajo imenske vrednosti.

Vsak ponudnik se mora izrečno izjaviti, da so mu znani vsi stavbinski podatki in da se pogojem podvrže. Ponudniki naj zapišejo s številkami in z besedo, koliko odstotkov odjenjajo od jednotlivih proračunjenih cen, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan in svoj lastnoročni podpis. Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem preudarku izbrati si podjetnika ne gledé na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Od dež. odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1893.

Izšla je ravnokar kot spomin na obletnico I. slov. katol. shoda brošurica z naslovom:

Resolucije katoliškega shoda.

Praktična meditacija

za obletnico I. slov. katol. shoda,

osebito priporočljiva udeležencem shoda in kot dopolnilo imejiteljem „Poročila o I. slovenskem katoliškem shodu“.

Komad stane 20 kr., po pošti 22 kr., na 10 komadov jeden po vrhu.

Naročila Katol. Tiskarni v Ljubljani, Vodnikove ulice 2.

Dunajska borza.

Dne 7. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld 30 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 „ 05 „
Zlata renta 4%, davka prosta	119 „ 10 „
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 „ 70 „
Akcije avstro-ogorske banke, 600 gld.	982 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	336 „ 25 „
London, 10 funtov strl.	125 „ 80 „
Napoleonondor (20 fr.)	9 „ 96 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 95 „
Nemških mark 100	61 „ 60 „

Dne 6. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 90 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	93 „ 90 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	160 „ 75 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	192 „ — „
Zastavna pisma avstr. oer. zem. kred. banke 4%	98 „ 70 „
Zastavna pisma „ „ „ 4 1/2%	101 „ 10 „
Kreditne srečke, 100 gld.	195 „ 25 „
St. Genois srečke, 40 gld.	67 „ — „

4% srečke dunajske parobrodne družbe	137 gld. — kr.
Avstr. rubešega križa srečke, 10 gld.	18 „ 25 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	66 „ — „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	— „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ 75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 „ 25 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2875 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 „ 25 „
Papirnih rubeljev 100	130 „ 50 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni vrednik: Andrej Kalan.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.